

Protocol da la radunanza cumünala dal cumün da Val Müstair

1. radunanza cumünala 2024, dals 02.02.2024, ad uras 20.00, sala da gimnastica a Sta. Maria

Preschaint:

Presidenta: - Gabriella Binkert Becchetti

Suprastants: - Daniel Pitsch, vicepresidente
- Rinaldo Lechthaler
- Thomas Schadegg
- Chasper Stuppan
- Stephanie Ulayayi

Votants: - 136 (total personas cun dret da vuschar: 1'138 = partecipaziun da 11.95 %)

Giasts: - 6 personas sainza dret da vuschar

S-chüsà: - Ivo Lamprecht, sprastant, Enrico Zangerle, commember GPK, Maya Repele e Vito Stupan.

Actuar: - Not Manatschal, manader d'administraziun

1. Salüd / glista da tractandas

Presidenta Gabriella Binkert Becchetti driva la radunanza e spordscha il salüd a las 136 votantas e votants e'ls 6 giasts chi s'han radunats illa sala da gimnastica a Sta. Maria per la prüma radunanza cumünala dal 2024.

Avant sco inchaminar a las tractandas da la presidenta las seguintas infuormaziuns organisatoricas:

- Per simplifichar la lavur dals dombra vuschs ha mincha votanta e votant surgni pro l'entrada üna certificat da votaziun in culur.
- Per pudair pussibilitar la partecipaziun a quista radunanza da grond'importanza eir a nos giuvenils chi sun d'ürant l'eivna our d'Val es ella gnüda bannida pel venderdi saira.
- Per evitar discussiuns massa lungas vain dat ün temp da 3 – 4 minuts pel singul votum.

La glista da tractandas vain preschantada da la presidenta e vain acconsentida cun unanimità, illa fuorma affischada e protramissa in mincha chasada.

2. Tscherna dals scrutinadurs

Sco dombra vuschs vegnan propuonüts ed elets Sara Sofia Vinueza e Josef Prenner.

3. Approvaziun dal protocol da la radunanza cumünala dals 22.11.2023

Tenor l'art. 29 da la costituziun cumünala sto il protocol da l'ultima radunanza, in quist cas quel dals 22.11.2023, gnir expost per l'invista dals votants almain ün mais davu la radunanza, d'ürant 30 dis, in chasa cumünala. L'exposiziun d'eira publichada illas tablas d'affischa da las singulas fracziuns. Recuors nu sun entrats, uschè cha'l protocol vala sco acceptà. La presidenta ingrazcha al chanzlist per la buna redacziun.

1 0.20 ADMINISTRAZIUN CUMÜNALA

Approvaziun da la revisiun parziala da la constituziun cumünala, a man da la prosma votaziun a l'urna

La presidenta da ün'introducziun chi po gnir resümada seguaintamaing:

Instituziuns dal man public sun vi e plü confruntadas cul problem chi'd es greiv da chattar persunas chi's mettan a disposiziun per occupar ils posts dals gremis strategics, voul dir per suprastanzas e cumischiuns. In settember / october 2024 han lö las elecziuns per la prosma legislatura. Il mumaint es dimena bun per ponderar schi nu's voul redüer la quantità dals commembers/-as chi vegnan lura elets illa suprastanza, i'l cussagl da scoula e la cumischiun da fabrica.

Nus vain eir constatà cha bleras lezchas per ün cumün vegnan dictadas dal Chantun o da la Confederaziun. Quai pretenda tanter oter eir daplü lavur pel presidi ed üna stretta collavuraziun cun la Regiun Engiadina Bassa / Val Müstair, Chantun e'ls uffizis, per avair ün tschert pais e per defender noss interess. Eir la collavuraziun interna cun la chanzlia es gnüda plü stretta e plü intensiva. Be las lavurs cun consultaziuns pretendan d'üna disponibilità da temp chi nun es dat a minchün chi'd es in suprastanza – e quai es gnü plü intensiv sco avant blers ons. Nus eschan eir persvas, cha la via d'ün cumün, da dar oura tuot las dumondas spinusas ad advocats, chi geneschan gronds cuosts, es magari la via la plü simpla, ma a lunga vista na la meglra.

Implü es la constituziun statta plüssas jadas adattada e uossa pudaina eir quella metter in net. Ultra da quai esa eir radschunaivel schi's aboliss l'artichel 45, i'l qual esa franca cha'l deputà al Grond cussagl o seis suppleant vegnan invidats a las sezzüdas cun vusch consultativa. Da quista pussibilità nun esa d'ürant ils ultims ons gnü fat adöver. Vegn trattà sur d'ün affar chi'd es d'importanza pel deputà, voul dir per sia rapreschantanza i'l Grond cussagl, o ch'el voul rapportar da las trattativas, s'inclegia da sai, ch'el vain invidà da cas a cas. Cun l'adattamaint dal nouv sistem da las elecziun in Grischun (proporz) nu daja plü il sistem da suppleants elets dal pövel.

In seguit preschainta ella ils singuls artichels chi sun pertocs da la revisiun, sco documentà illa missiva per la radunanza, cun la situaziun actuala e quella davo la revisiun.

Discussiun:

- Mario Gross-Vollenweider sustegna la proposta da la suprastanza giavüscha chi vegn però resguardà eir la fuorma feminina, quai chi nu resulta our da la preschantaziun.
- La presidenta conferma cha l'egualità da la schlatta, voul dir cha denominaziuns da persunas e funcziuns as referischan ad amenduos schlattas, es francada illa constituziun.
- Hans Peter Schreich es da l'avis chi nun es d'avantag schi's franca ün nomer fix per la cumposiziun da la suprastanza, cussagl da scoula e cumischiun da fabrica. El es da l'avis chi füss d'avantag schi's pudess quia esser flexibel.
- Claudio Pünchera nu vezza il bsögn per las reducziuns ed es da l'avis chi's chatta candidatas / candidats per occupar ils posts vacants. Chi nu's po hoz metter in dumonda artichels da la constituziun be perquai chi's vaiva pro las ultimas elecziuns pacas candidaturas. Plü inavant nu vezza el neir na il bsögn per abolir l'artichel 45, chi regla la preschentscha dal grond cusglier o da seis suppleant illa suprastanza. Claudio es da l'avis chi's stuves decider in votaziuns separadas sur da mincha artichel.
- La presidenta conferma cha la decisiun sur da la revisiun parziala da la constituziun sto succeder cun üna decisiun, quai chi'd es eir gnü confermà sün nossa dumonda dal giurist Gieri Caviezel. Reguard la partecipaziun dal grond cusglier a las sezzüdas conferma ella chi nu va quia per la persuna, il deputà in uffizi Rico Lamprecht. Ella manzuna cha pro la fusiun ha quai fat sen cha'l deputà piglia part a las sezzüdas. I'l decuors da las legislaturas s'haja però constatà cha quella preschentscha nu fa dabsögn, siond chi vegnan trattats pacs affars chi füssan d'interess direct per sia rapreschantanza i'l grond cussagl. Scha quai vess d'esser il cas vain els invidà a la sezzüda, sco cha quai es uossa previs per la sezzüda da suprastanza dals 20.02.2024. L'artichel nun es in quel sen neir na correct, siond chi nu da plü ün suppleant pel deputà. Sco oter argumaint manzuna la presidenta il fat chi nu da in nossa regiun, e neir na in oters cumüns in nos Chantun, la partecipaziun a las sezzüdas, chi'd es francada illa constituziun cumünala.

Sper las difficultats da chattar persunas chi's mettan a disposiziun per ün gremi politic vezza la presidenta, our da l'esperienza fatta, cha la lavur il gremi vain plü efficiainta scha quel es plü pitschen. Ella s'es però conscianta cha pel singul dicasteri significha quai ün augmaint dals differents ressorts ed ün augmaint da la lavur.

- Rico Lamprecht, deputà dal cumün da Val Müstair ed anteriur president cumünal, conferma cha d'ürant l'ultima legislatura nun es plü gnü invidà regularmaing a las sezzüdas. Quai chi d'eira ün pa oter pro l'antecessur da Gabriella, pro Arno Lamprecht. El conferma ch'el po però viver cun quist müdamaint, tant plü cha l'artichel 45, cul passus dal suppleant, nun es insomma plü correct. El conferma eir chi'd es güst chi nun es üsit cha'l deputà piglia part, cun ün dret francà illa constituziun, a las sezzüdas da la suprastanza. Ils votums da l'efficienza e da las difficultats da chattar persunas chi's mettan a disposiziun sun eir per el argumaints chi güstificheschon quista saira ün schi per la revisiun parziala da la constituziun cumünala.
- Arno Lamprecht, prüm president dal cumün fusiunà, vegn inavo sül votum da Hans-Peter Schreich e conferma cha quel nun es pratichabel, voul dir chi sto esser defini cler quantas persunas chi fan part i'l singul gremi.

Decisiun:

In votaziun averta vain decis:

- **Schi:**   **125 vuschs**
- Na: 5 vuschs
- Abstenziuns: 3 vuschs

Cun 125 vuschs da schi accepta la radunanza la revisiun parziala da la constituziun cumünala a man da la votaziun a l'urna dals 03.03.2024.

2   6.20   VIAS CUMÜNALAS

Approvaziun d'ün credit da fr. 490'000.00 per la sanaziun da la via Friedrich Hoppe illa fracziun da Müstair

L'introducziun da la presidenta po gnir resümada:

Tschertas vias in nossas fracziuns nu sun in ün bun stadi. Dürant ils ultims ons, però eir avant la fusiun, nun han tuot las fracziuns dat la medemma priorità a las sanaziuns e mantegniments da las vias. Las fracziuns da Sta. Maria e da Valchava han fat ün proget cumplexiv da la sanaziun da las differentas vias ed han finazià quel, sper la part cumünala, eir cun üna partecipaziun dals proprietaris da las chasas privatas. Sün basa da quel sustegn privat ha lura eir il padrinadi Svizzer per cumüns da muntogna sustgnü la sanaziun. Daspö l'on 2016 es in vigur la nouva ledscha federala davart la planisaziun dal territori. Il Chantun Grischun ha adatta sia ledscha chi dataiva dal 2004 i'ls ons 2016 e 2019. La suprastanza vezza la gronda necessità da cumanzar cun las sanaziuns da la vias cumünalas. Actual es quista saira la via Friedrich Hoppe, chi's rechatta in ün fich nosch stadi.

In seguit preschainta il manader dal uffizi tecnic Elio Meier cun fotografias la situaziun actuala da la via, la situaziun dal lö, il plan da termins e'l plan da la construcziun.

Motivs per la sanaziun:

- Mancanza dal sistem da la separaziun da l'aua da plövgia, quai chi'd es üna pretaisa davart da la ledscha federala.
- Nosch stadi da la cuvrada da la via.
- Bsögn per renover ils condots da la chnalisaziun.
- Respargn dals cuosts da l'Ara a Gluorn, cun quai chi's po tour davent la part da l'aua da plövgia.

Cuosts:

- Part via   fr. 184'200.00
- Lingia d'aua da meteor   fr. 98'700.00

- Lingias da chanelisaziun	fr. 61'100.00
- Lingias da l'aua da baiver	fr. 106'400.00
- PEM, part terzas	fr. 14'200.00
- Swisscom, part terzas	<u>fr. 25'400.00</u>
Total cuosts	fr. 490'000.00

Davo trat giò la part da las contribuziuns da terzas (Swisscom / PEM), dals privats illa procedura dal perimenter, e la contribuziun da la GVG restan al cumün cuosts restants da ca. fr. 350'000.00.

Per la part da la via e la lingia da l'aua da meteor prescriba la ledscha superiura la partecipaziun dals privats, vuol dir da las persunas chi han il nüz. L'oblig da la partecipaziun es circumscrit i'l artichel 62 da la ledscha chantunala da planisaziun KRG, vuol dir cha'l cumün as sto tegner vi da quist uorden superiur. I'l art. 63 sun francadas las contribuziuns pel scumpart dals cuosts. Seguond KRG sun quellas per la part dal cumün tanter 70 e 40 % e per l'interessenza privata tanter 30 – 60 %. Cun 70 % ha la suprastanza francà la partecipaziun dal cumün cun la procentuala la plü ota chi'd es pussibel.

Sco exaimpels ingiò chi s'ha finanzià progets in quist möd manzuna Elio:

- Sanaziun fracziun da Sta. Maria 2001 – 2008, ingiò cha'ls privats han surtut cun fr. 1.1 miu. 1/3 dals cuosts.
- Ingrondimaint via Sotrivias, fracziun da Müstair, dal 2023, cun üna partecipaziun dals privats da 100 %.
- Fat adöver da la procedura dal perimenter eir pro progets plü pitschens, sco p.ex. la via Prà Muglin o la Via Bröl.

La part chi sto gnir sbuorsada dal privat as basa sün la cifra d'utilisaziun (Ausnützungsziffer AZ) ed importa in quist cas fr. 3.20 / m². In media pajan las parcelas pertoccas ün import da ca. fr. 1'600.00 / proprietari d'abitacul cun üna parcella illa zona W2. cun üna surfatscha da 500 m². In vista al recuors chi'd es gnü inoltrà dals proprietaris dals abitaculs pertocs sün la comunicaziun dal scumpart ha l'uffizi tecnic, in preschentscha da la presidenta cumünala, gnü lö l'eivna passada, als 30.01.2024, üna sezzüda d'infuormaziun.

Discussiun:

In seguit ils votums d'abitants chi sun pertocs dal scumpart dals cuosts:

- Jürg Bäder stima cha'l cumün piglia per mans la sanaziun da la via. El es però schmort dals cuosts remarchabels e deplorescha il fat chi nu vegnan trattats tuots medem. Il scumpart illa procedura dal perimenter es per el ingüst. Quai eir our dal motiv cha la Via Friedrich Hoppe vain dovrada per blers oters adövers, ed in seis cas, ch'el ha l'access per sia parcella sur la via Val Müstair, e sto uschè pajar per alch ch'el nu douvra. El propuona da spostar la decisiun, per pudair chattar otras soluziuns per la finanziaziun.
- Ramun Grond es da l'avis cha l'andamaint e la comunicaziun nu sun stats favuraivels. Chi s'es gnü invidà ad üna sezzüda d'infuormaziun pür cur ch'els han inoltrà lur recuors. El conferma cha quella es lura statta infuormativa. Eir el suottastricha cha la via vain dovrada eir per oters adövers e chi nun es güst, schi's sto hoz surtour cuosts per la sanaziun, be perquai chi s'ha la disfurtüna d'abitar sper la via. El nu vezza quia la logica.
- Ivan Zangerle dumonda schi nu füs pussibel d'inchaschar la part dals privats sur donatur. Implü es el da l'avis cha'l proceder cul scumpart sün privats avara consequenzas eir per venturas sanaziuns da vias.
- Aldo Pitsch conferma chi d'ouvra üna basa legala schi's vuol sanar vias ed inchaschar taxas da l'interessenza privata.
- Esther Frank Malgiaritta manzuna cha pro la sanaziun da la via chantunala nu sun gnüdas inchaschadas contribuziuns dals privats. Ella as dumonda perche cha'l Chantun nu's sto tegner vi da quista regla.

Sün quists votums vain tut posiziun:

Il manader dal uffizi tecnic conferma:

- La contribuziun dal singul as basa, sco fingià manzunà, sün la surfatscha dal terrain (AZ). I'l cas da Jürg Bäder es l'import plü grond pervi ch'el ha üna parcella da fabrica cun üna surfatscha da passa 3'000 m². In media esa da sbuorsar ün import da fr. 1'600.00 fin fr. 1'800.00 / proprietari per üna chasa d'üna famiglia.
- La partecipaziun da l'interessenza privata es francada illa ledscha da planisaziun dal Chantun Grischun. Quella es impegnativa ed obliescha al cumün d'inchaschar las taxas.

La presidenta conferma:

- Cha'l cumün as sto tegner vi dal uorden superiur. Quel es fich cler e pretenda dal cumün l'inchasch da las taxas dals privats, chi han eir il nüz vi da la sanaziun da la via.
- Il KRG prevezza üna partecipaziun da 30 – 60 % dals privats vi da la part da la via e la lingia da l'aua da plövgia. Cun 30 % ha la suprastanza tut resguard e francà la contribuziun sül pè il plü bass pussibel.
- Cha pro ün « na » resta la via sco fin da qua.
- Cha pel avegnir esa previs da signalisar la via e da manar il trafic dal campegi sco eir quel pesant sur l'entrada vest, pro la garascha Oswald SA. Pels abitants dal quartier significha quai ün considerabel schligerimaint dal trafic e da las emissiuns.
- Dumondas da sustegn pro instituziuns privatas nu vezza ella sco via pratichabla siond chi da üna ledscha federala e chantunala chi pretenda la partecipaziun da l'interessenza privata. L'esperienza s'haja fat pro la sanaziun illa fracziun da Sta. Maria, ingiò chi s'ha surgni contribuziuns considerablas da padrinadi be pervi da la conferma da la cunfinanziaziun davart dals privats. Plü inavant ha il cumün l'oblig da procurar munaida pel bön public, sco p.ex. per scoulas, e na per giavüschs da privats.
- Per vias chantunalas nu daja l'oblig da la contribuziun privata. Quai eir our dal motiv chi s'ha sco cunfinant daplü agravis dal trafic e las emissiuns.
- La procedura da la partecipaziun da l'interessenza privata sto, sco fingià manzunà, gnir introdütta. As chatta ün trattà in ün möd na correct ha el la pussibilità da far prevalair seis drets, cun ün recuors sül quint chi cuntegna tanter oter eir ils mezs legals.

Decisiun:

In votaziun averta vain decis:

- **Schi:**   **60 vuschs**
- Na: 47 vuschs
- Abstenziuns: 29 vuschs

Cun 60 vuschs da schi accepta la radunanza il credit da fr. 490'000.00 per la sanaziun da la Via Friedrich Hoppe illa fracziun da Müstair.

3   8.40   BIOSFERA - ORGANISAZIUN

Approvaziun da la perioda da program 2025 – 2028 da la Biosfera Val Müstair, cun dumonda da sustegn da fr. 240'000.00 / on davart dal cumün da Val Müstair (fr. 200'000.00 sco contribuziun da basa, fr. 40'000.00 pel svilup da spüertas)

L'introducziun da la presidenta, surtut our da seis rapport:

Daspö l'on 2004 exista la Biosfera Val Müstair. Ella s'ha hoz etablada e nus Jauers eschan superbis d'avair quella. L'idea d'eira da s-chaffir ün reservat da Biosfera. Tuot ils uffizis – dal Chantun fin pro la Confederaziun han propagà ün svilup persistent, impustüt per l'economia, per l'ecologia ed eir per nossa società, per far frunt a la depopulaziun. Dal 2007 es gnüda la ledscha federala davart la protecziun da la natüra e la protecziun da la patria, e la Val ha stuvü far il prüm il pass dal parc da natüra e davo quel, insembel cul Parc Naziunal e'l cumün da Scuol, s'haja amo fat il pass pel reservat da Biosfera. Hoz nun es però quel da l'UNESCO il tema dimpersè nossa Biosfera. Sco ch'ün o tschel sa, d'eira eu la prüma directura – e quai cun corp ed orma, insembel cun meis collegas dal gremi.

Nos credo d'eira: avuonda piazzas da lavur, cha la populaziun viva in ün bun ambiaint e cha la natüra intacta e la cuntrada multifaria vegnan mantgnüdas. L'on 2011 d'eira il parc da natüra registrà, ed ün dals prüms in tuot la Svizra. Davo ün pèr turbulenzas dals ons 2014 – 2016 esa

gnü darcheu quiet. Cur chi ha dat il cambi pro la suprastanza avant 3 ons haja dat üna pitschna mal quietezza, cumbinada cun la tema, cha la nouva suprastanza farà da las tuottas cunter il parc da natüra. Capità es il cuntrari: la suprastanza ha üna buna collavuraziun e nus vain fat l'on passà – per la prüma jada – ün di insembel üna – uscheditta – svödada dal cheu e nus vain mis insembel nossas ideas e nossas aspettativas, quai cul president, il manader da gestiun e'ls operativs da la Biosfera. Il resultat es hoz eir francà aint il nouv program da la Biosfera 2025 – 2028.

La critica es minchatant stantusa. Sch'ella es però constructiva schi es ella eir ün bun mez per chattar soluziuns. Critichà vain bler: "il cumün nun fa nüglia, il turissem nu vaglia nüglia e quels da la Biosfera fan chai chi voutan". Forsa vaja a nus in Val massa bain? Puchà esa chi's perda uschè blera energia per piculezzas, chi pudessan gnir evasas cun ün pitschen discuors tanter pêr. Ingiò chi vain lavurà capitan sbagls, ed our da quels as po imprender. Eu nu sun quia ün'excepziun. Però chai es effectiv la sostanza importanta per nossa Val? Il svilup, la natüra e la società – quai sun per mai las trais pozzas da la persistenza – i douvra tuot e per minchün la pussibilità da's pudair partecipar libramaing.

Il cumün ha discutà culs respunsabels da la Biosfera tuot las facetts e nus eschan eir 19 ons plü tard amo adüna persvas cha la Biosfera - cha nossa Biosfera - es l'unica gronda schanza pel svilup e pel avegnir da nossa Val, perche cha be cun la bellezza nun esa fat, bellas cuntradas daja eir in oters lös.

L'import da basa da fr. 200'000.00 chi vain contribui minch'on dal cumün generescha üna gronda plü valor ed es eir la clav per obtgnair las contribuziuns dal Chantun e da la Confederaziun. Ils fr. 40'000.00, chi vegnan contribuits per las spüertas localas, vegnan valütats ed adattats minch'on culs respunsabels, sün basa dals resuns our da la populaziun, sco eir dals partenaris da la Biosfera.

Eu sun persvasa cha la via cun ün parc da natüra es la dretta. Minchün da nus ha la pussibilità da's partecipar vi dal process, e quista via es per mai la plü adattada. Quai nu vout però dir cha nus stuvain desister süls progets Alp Sprella – sur da quel decida prosmamaing il güdisch federal, o Minschuns / La Sassa – per la pendiculara e la planisaziun dal territori per La Sassa – decida eir prosmamaing il güdisch chantunal ed uschè eir per oters progets dal avegnir. Hoz pudain nus constatar cha la Biosfera s'exprima positiv per quists progets. La critica cunter vain fatta sur munt, vout dir pro las instituziuns chantunalas e federalas e pro las organisaziuns dal ambient (USOS).

In quist sen n'ha eu pudü dir quai chi sta mai, e cha resaint eir our da las discussiuns in suprastanza, a cour.

In seguit piglia il president da la cumischiun da la Biosfera, Thomas Brülisauer, il pled. El manzuna cha'l program chi vain preschantà hoz es il resultat d'ün grond ingaschamaint dal team da la Biosfera. La lavur es gnüda fatta minuzius, in diversas sezzüdas e lavuratoris cun la partecipaziun da la populaziun e da las gruppas d'interess. El suottastricha l'importanza d'üna decisiun positiva da quista saira, chi'd es lura eir la basa per obtgnair las contribuziuns davart dal Chantun e da la Confederaziun.

Il manader da gestiun, David Spinnler, preschainta cun diversas folias e commentars il program per la perioda 2025 – 2028. Eir el suottastricha chi'd es gnü lavurà in ün möd participativ e cha la populaziun ha gnü in lavuratoris la pussibilità da portar aint lur ideas per progets. Important d'eira per el eir la collavuraziun cun la suprastanza cumünala. Grazia al bun dialog ha la suprastanza lura eir pudü dir illa sezzüda dals 19.12.2023 da schi pel proget chi vain preschantà quista saira.

Cun ün pêr chavazzins muossa David Spinnler che chi'd es nouv i'l program 2025 – 2028:

- Rinforzar las spüertas per uffants e per famiglias.
- Cooperaziun per lavurar inavant la strategia d'energia dal cumün da Val Müstair.
- Nouvs progets per mansteranza ed agricultura.
- Rinforzar la preschentscha sün Social media.
- Accent sülla repartiziun dals visitadurs (Besucherlenkung).
- Evaluar la pussibilità d'üna scoula da part da natüra e d'ün center da cumpetenzza per fuormaziun persistenta.
- Nouvs progets culturals sco p.ex. ün festival sün via.

Motivs per ün schi:

- Ün program sviluppà pels prossems 4 ons, in collavuraziun cun la populaziun e las gruppas d'interess.
- 37 progets chi sun persistents per la Val Müstair.
- A l'investiziun da fr. 240'000.00 / on, quai chi'd es ün multiplicatur da 8 x per generar ulteriuras contribuziuns.
- Ün ferm signal vers l'extern, cha la Val Müstair es üna regiun da model da persistenza.

In sia preschantaziun vain eir dat a nos president da la regenza, a Jon Domenic Parolini, il pled. In seis messagi sün via digitala porta el il salüd da la regenza, ingrazcha a la presidenta ch'el po tour il pled, e manzuna l'importanza da la Biosfera. El constata cun plaschair cha la Biosfera s'ha etablada e vain hoz, davo las turbulenzas d'avant ün pêr ons, portata da la populaziun. Eir el es persvas cha la Biosfera fa üna buna lavur, chi da impuls positivs a l'economia. El conferma cha'l Chantun sustegna eir in avegnir ils parcs da natüra ed ingrazcha a la Biosfera per lur ingaschamaint ed a la suprastanza ed a la populaziun per lur incletta.

La presidenta Gabriella Binkert Becchetti ingrazcha a Thomas e David pels votums e la preschantaziun.

Decisiun:

Da la pussibilità da la discussiun e da far dumondas nu vain fat adöver.

In votaziun averta vain decis:

- **Schi:**   **136 vuschs**
- Na: 0 vuschs
- Abstenziuns: 0 vuschs

Cun 136 vuschs da schi, voul dir cun unanimità, accepta la radunanza la perioda da program 2025 – 2028 cun la contribuziun da fr. 240'000.00 / on davart dal cumün da Val Müstair.

La presidenta ingrazcha per quist votum chi po gnir interpretà sco grond sen da fiduzcha invers la Biosfera ed es uschè eir ün ferm signal vers l'extern. Al team da la Biosfera lascha ella pervgnir ün ston grazia fich per lur lavur.

7. Varia

Infuormaziuns da la presidenta:

- Minschuns / La Sassa, sco manzunà avant, ha il cumün, davo bleras discussiuns cun las organisaziuns nomnadas e cun l'incletta dals partenaris, Domenig Immobilien e Sportanlagen Minschuns SA, leva via il recuors dal on 2019 e dumandà üna decisiun davant il güdisch chantunal. Blers puncts chi d'eiran aint quel recours s'haja pudü schoglier e lavurar sü, quai eir insembel culs uffizis e culs partenaris da proget. Cun la documainta inoltrada l'on passà in gün, cul resultat fich positiv, voul dir cul permiss da la regenza dals 08.08.2023, sül qual i nun es gnü inoltrà ningün recuors. Sün dumonda han las organisaziuns dal ambiaint confermà ch'els sun impustüt cunter la pendiculara, il ressort e l'innaivaziun nu sun per els ün problem. Sur da l'andamaint vain infuormà.
- Üna buna novità es il fat cha sün la proposta dal auto da posta Grischun pudaina far d'ürant ün'eivna principi da marz 2024 üna prova cun ün bus electric, chi maina trais jadas al di sü Minschuns.
- Sur da novitats as vegn eir infuormà mincha mais i'l Mas-chalch, suot la contribuziun dal mais chi vain redigida da la presidenta.
- Mario Gross Vollenweider vegn inavo sün seis votum fat ill'ultima radunanza cumünala a chaschun dal preventiv dal center da sandà (CSVM), regard las reservas da fr. 5 miu. chi vegnan muossadas oura i'l bilantsch dal CSVM. El conferma cha la resposta nu til ha cuntantà e deplorescha il fat cha'ls merits dal anteriur emanatur dal center da sandà, Roman Andri, nu

sun gnüts manzunats e cha quels saran eir stat la causa per quist import chi ha pudü gnir miss a reserva.

- Chasper Stuppan, president da la cumischiun dal CSVN conferma, sco stat manzunà quella saira da l'emanadura dal CSVN, Judith Fasser, cha la reserva ha pudü gnir s-chaffida sün basa dal oblig da metter in quel fondo fr. 25.00 / di da chüra plü 10 % pro cas acut. Chasper manzuna cha Roman Andri ha sgüra s'ingaschà cun corp ed orma pel fabricat dal CSVN e per la finanziaziun, cha quella munaida chi'd es la entrada nun ha però da chefar nüglia cul fondo chi sta in discussiun. Sün basa dal votum ha l'administraziun dal CSVN miss insembel ün rapport detaglià a man da la suprastanza, chi muossa sco cha quel fondo vain spisgiantà. Chasper pissera cha Mario survain üna copcha dal documaint.
- Mario Gross Vollenweider fa sün quista via ün grond cumplimaint a las famiglias Grond per lur proget ch'els han realisà in lur Hotel Helvetia, cun l'oasa da sandà, il bogh, las saunas sco eir las sportas da massascha e da terapias.
- Eir la presidenta, Gabriella Binkert Becchetti, suottastricha quist votum e conferma cha las investiziuns chi sun gnüdas fattas da la famiglia Grond i'l Hotel Helvetia significhan üna gronda plüvalur per la Val Müstair. Ella giavüscha a la famiglia Grond, in nom dal cumün, tuot il bun e bler success.
- Rico Giacomelli deplorescha il fat cha noss giuvens bos-chers nun han la pussibilità da lavurar pro noss uffizi forestal e chi s'ha, sco capità d'incuort, ingaschà ün lavuraint da god dal Vnuost.
- La presidenta precisascha cha la piazza d'eira publichada illas medias üsitadas. Entradas sun duos candidaturas. Üna dal Vnuost ed üna d'üna persuna chi ha il domicil in Val, chi ha però retrat sia candidatura. Siond cha la relaziun da lavur es gnüda scholta dürant il temp da prova vegn la piazza publichada da nouv, cun entrada in piazza als 01.07.2024. Ella animescha a tuots da far reclama per quella. Plü inavant manzuna ella chi'd es pel mumaint eir publichada la piazza per ün collavuratur/-a per l'administraziun in ün pensum da 40 %. Eir quia giavüscha ella chi vain anima a persunas chi han las qualificaziuns da s'annunzchar per quella.
- Lucian Ruinatscha es da l'avis cha la Val Müstair es suot rapreschantada illa cumischiun dal reservat da Biosfera da l'UNESCO Engiadina – Val Müstair. El deplorescha fich cha la seguonda persuna chi rapreschainta la Val nun ha il domicil in nos cumün, e nu po uschè rapreschantar uschè bain nos interess. La presidenta conferma cha quel as cumpuona da 7 commembers, v.d. dal presidi, da duos delegats/-adas per cumün, Val Müstair e Scuol, e duos dal Parc Naziunal. La Val vain rapreschantada da la presidenta Gabriella Binkert Becchetti e da Ulrich Veith, vicepresidente da la Biosfera Val Müstair e rapreschantant da la clostra Son Jon. Ulrich Veith es gnü proponü davart da la cumischiun da la Biosfera.

Ad uras 22.15 po la presidenta serrar la radunanza. Ella ingrazcha per la cumparsa e per l'incletta demuossada. Ün grazia fich drizza ella eir als dombra vuschs, ed in special a nos pedel Beat Solinger, per la preparaziun da la sala e la tecnica. A tuots giavüscha ella il bun arriv a chasa, la buna not e'l a revair a la prosma radunanza cumünala chi ha lö als 29.05.2024.

La presidenta:

L'actuar:

.....
Gabriella Binkert Becchetti

.....
Not Manatschal